



Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. I. Sanctæ in Fastis sacris memoria variis diebus. An recte i Hagiologiis
Benedictinis annuntiata? Ejus elogium ex Ferrario: ab homonymis
matronis distinctio: Actorum fides.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A impietatis assumunt : de custodia carceris, in quo clausi tenebantur, eiciunt, et usque ad litus maris, ubi fuerant decollandi, flagris eos et verberibus afficientes, educunt. Ibi Placidus, toties jam martyr, et in desiderium vitae perennis animo et devotione transmigrans, totus in orationem decumbit, et, spiritum suum commendans manibus Redemptoris, implorato auxilio Benedicti, de cuius magisterio id habebat, ut caelum sanguine mercaretur, protensam cervicem porrigit percussori. Venerando capiti spiculator impius superstans, vibrat micantem gladium in cervicem, et reddens abscissione capitis truncum corpus, et reliquos tam Placidi Fratres, quam Socios, pari enormitate decapitans, funesta potius victoria, gratulabundus abscessit.

* i. potius

dicina mox
insequente
vindicta, et
Occisorum
ossa colligente
Gordiano.

32 Jam immani scelere perpetrato, Mamucha cum omni suo comitatu, arridente clementia temporis, navim subit, quasi Rhegium profecturus. Sed, Deo in altionem sanguinis innocentum severius vindicante, pondus iniquitatis eorum mare non patiens, sublati undis in tumultos, tam impatienter inhorruit, ut, navibus allisis penitus et subversis, inimici Crucis Christi sub tanto et communi naufragio, quotquot erant, aequaliter necarentur. Ita damnatis caelesti iudicio persecutoribus Beatorum, Gordianus ille, quem superior pagina praesignavit, ad hoc servatus (ut credimus) ut Martyribus decollatis humanitatis obsequium ministraret, Sanctorum corpora, quae quatuor diebus inhu-

mata jacuerant, gremio litoris illius infodiens, venerabile corpus B. Placidi martyris in ecclesia S. Joannis Baptistae, quam ipse sibi in portu exerat Messanensi, et, dirutis aliis officinis, sola supererat, cum reliquiis Germanorum suorum, honeste, prout potuit, tradidit sepulturae. Ita beatissimus vir Placidus, Benedicti discipulus, monachus simul et martyr, consummatus in brevi, 3 Nonas Octobris cursum preciosae passionis explevit, et, de manu Domini immarcessibilem coronam accipiens, caelos, cruoris sui laurea purpuratus, ascendit. Insignis Martyr et omni tam aetati, quam sexui, reverendus, coruscans in terra virtutibus, meritis in caelo vivens, se colenti et amanti ecclesiae Casinensi indefessus patrocinator assistat, et, sua semper solennia celebrantes sic in praesenti caelesti reconciliet gratiae, ut in futuro comparticipes faciat coronae suae. Jesu Christo Domino largiente, cui decus est et imperium per infinita saecula saeculorum. Amen.

ACTORE
STEPHANO
ANCIENSI.

ANNOTATA.

a Multo serius Hispaniam Saraceni occupaverunt : forte hic intelligendi Mauri Africae Tingitanae, qui anno 539 in Siciliam irruerunt, et Martyres nostros neci dederunt. Vide § 9 Comment. praevii.

b Die 16 Septembris ex Cajetani calculo. Vide Annotata in cap. 6 Actorum, supra recursorum, lit. f.

DE S. GALLA VIDUA, DEINDE MONIALI,

ROMÆ.

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

J. G.

§ I. Sanctæ in Fastis sacris memoria variis diebus. An recte in Hagiologiis Benedictinis annuntiata? Ejus elogium ex Ferrario : ab homonymis matronis distinctio : Actorum fides.

FORTE
ANNO DXLVI.
S. Gallæ in
M.lli. recentioribus hoc die

Inter illustriores viduas, quæ morum sanctimonia, non minus, quam natalium splendore, Ecclesie Dei Orulinique monastico ornamento fuerunt, S. Gallæ vidua Romana, ac dein Romæ apud S. Petri ecclesiam monialis, censeri optimo jure potest. Hanc infelici, nescio, quo eventu, antiquis Martyrologiis classicis prætermissam, debito elogio in sacris Fastis celebrarunt Grevenus, Adamus Walasser in Martyrologio Germanico, quod Camisio vulgo adseribitur, Felicius, Galesinius, Maurolycus et Baronius, quorum omnium annuntiationes huc transcribere, necesse non est, dummodo laudatum jam mox eruditissimum scriptorem in hodierno Martyrologio Romano hoc die loquentem audiamus. Ita ille : Romæ, S. Gallæ viduæ, filiae Symmachi consulis, quæ, viro suo defuncto, apud ecclesiam beati Petri multis annis orationi, elemosynis, jejuniis aliisque sanctis

operibus intenta permansit. Cujus felicissimum transitum S. Gregorius Papa descripsit. Annuntiationi huic, quantum ad substantiam, hoc die etiam succiunt hagiologi recentiores. Nicolaus Brautius, Sarsinensis episcopus, in Martyrologio Poetico, Philippus Ferrarius in Catalogo Sanctorum Italiae, Arturus a Monasterio in Gynecæo, Carolus Piazza in Hæmerologio sacro et in Sanctuario Romano, Castellanus alique, qui tamen a Baronio aliisque prætaulatis martyrologis in hoc divertunt, quod, etsi horum exemplo S. Gallam die 5 Octobris annuntient, eam tamen rectius die 6 Aprilis commemorari censeant, ac re ipsa eo etiam die, quem ei emortualem statuunt, alii succincto, alii diffuso elogio commemorarint.

2 Nec vero abs re id factum ab iis est. Etenim, teste S. Gregorio Magno lib. iv Dialogorum cap. 13, triginta diebus ante S. Benedictam sanctimoniam Romæ, de qua in Opere nostro ad

19 diem

AUCTORE
J. G.
tum etiam vi
Aprilis tam-
quam emor-
tuali, annun-
tiata,

diem 6 Maii pag. 107 actum est, S. Galla ærun-
nosam hanc cum feliciori et immortalis vita com-
mutavit. Cum vero S. Benedicta die 6 Maii ad
Superos migrasse passim credatur, communique
hagiologorum consensu eodem die in sacris Fas-
tis memoretur, consequens est, ut S. Galla, quæ
triginta diebus ante S. Benedictam obiit, die 6
Aprilis, tamquam vero emortuali ejus die in
Martyrologiis locum suum habeat. Hinc cum
Wione lib. III Ligni vitæ pag. 128 facile credide-
rim, tertium Nonas Octobris non depositioni
sanctæ Viduæ, sed corporis totius vel notabilium
reliquiarum translationi, cujus documenta etiam-
num latent, aut certe commemorationi ejus conse-
cratum esse; diem vero 6 Aprilis re ipsa ejus esse
emortualem. Ita etiam censuisse videtur Hensche-
nius noster, cum tom. I Aprilis pag. 532 inter
Prætermisios ad diem 6 Aprilis de Sancta no-
stra agens, in hæc verba scripsit: S. Galla vidua
Romana et sanctimonialis apud S. Petrum, hoc
die ex hac vita migrasse creditur. Id tamen pro-
certo nec ipse habuit, nec ego habere ausim, cum
ex nullo cœvi supparise scriptoris testimonio
compertum sit, S. Benedictam ipsa die 6 Maii
defunctam esse, atque adeo nec certum evadere
possit, S. Gallam die 6 Aprilis ad meliorem
vitam transisse. Ut sit, merito certe laudati
hagiologi de sancta Vidua nostra etiam ad diem
6 Aprilis fecerunt mentionem.

perperam ta-
men ut monia-
lis Benedicti-
na,

3 Porro non est, quod quisquam, cui Benedi-
ctini Ordinis ornamenta cordi sunt, Baronio aliis-
que jam citatis martyrologis succenseat, quod ii
S. Gallam non fecerint monialem Benedictinam.
Tametsi enim scriptor Kalendarii Sanctorum Or-
dinis S. Benedicti, desumpti ex Ms. monasterii
S. Salvatoris Ordinis Cisterciensis, die 4 Octo-
bris; Wion vero, Dorganus, Menardus, Bu-
celinus alique recentiores, tum Germani, tum
Hispani, Benedictini Ordinis hagiologi, eam Fas-
tis suis ad diem 5 Octobris inseruerint; eorum
tamen tanta non est auctoritas, ut sine congruæ
antiquitatis testimonio monialibus Benedictinis
Sancta nostra accenseri debeat. Et vero in Mar-
tyrologio Sanctorum Ordinis S. Benedicti, quod
ad calcem Romani, a Benedicto PP. XIV aucti et
castigati, subjicitur, nusquam S. Galla inter mo-
niales hujus Ordinis comparet, imo nec ejus no-
mini Mabillonius in Indice Sanctorum 1 sæculi
Benedictini asteriscum (*) preposuit, qua nota
germanos S. Benedicti ex utroque sexu alumnos,
ut ipse monet, designatos voluit; quamquam ta-
men (judicet lector, an sat consequenter) ei Ma-
billonius in subjecto Kalendario Sanctorum Bene-
dictinorum ad diem 6 Aprilis locum dederit;
sed forte tantum (sic enim secum pugnare, dici
non poterit) eam non ut germanam Benedictinam,
verum ut suo Ordini affinem, et, nescio, qua ne-
cessitudine alligatam, in Kalendario illo recen-
suerit. Quidquid id est, non video certe, cur
S. Galla monialibus Benedictinis annumeranda
esset, quæ, uti postea patebit, monasticam vitam
annis aliquot ante amplexa erat, quam Benedicti-
narum monialium dux et antesignana, ut vult
Mabillonius, cujus nempe de S. Galla, veluti Be-
nedictina, opinio sibi non satis coherere osten-
ditur, et infra, seu num 48, plenius refutatur.
S. Scholastica primum sibi suisque virginibus
fundatum monasterium haberet.

Romæ et Lucræ,
ubi et ejus re-
liquiæ asser-
vantur, præ-
cipue colitur.

4 Præter S. Gallæ in citatis Hagiologiis me-
moriam, commemoranda nunc veniunt, quæ ad
Ecclesiasticam ejus hoc die venerationem ceterum-
que ejus cultum faciunt. Carolus Antonius Erra

in Historia Imaginis in Ecclesiæ S. Mariæ in Porti-
culo in Campitello Italico conscripta typisque
Romanis anno 1750 excusa, postquam pag. 19
asseruisset, S. Joannis PP. I reliquias, in suæ
Congregationis ecclesiæ servatas, ut non insi-
gnes, ex concessione sacræ Rituum Congregationis
anno 1736 Officio Ecclesiastico ritus duplicis ho-
norari, mox, eodem ritu S. Gallæ Officium reci-
tari, affirmat; ac denique, pag. 3 Sanctos re-
censens, quorum in eadem ecclesiâ simili ritu
Officium fit, ad diem 5 Octobris de S. Galla vidua
mentionem diserte facit; ut proinde de illius hoc
die cultu minime dubitandum sit. Porro, quæ ad
ejusdem sacras reliquias designandas attinent, ea
satis jejune nec valde asseveranter pag. 21 ex-
primit, ita fere Italice loquens: Sanctæ Gallæ
caput in ecclesiâ S. Mariæ in Porticu servari,
asserunt Severanus et Pancirolus, qui fortassis
non de integro capite, sed de una hujus parte
locuti fuerint. Apud nos est, inquit, de sacris
ejus reliquiis una, quæ dimidiatæ ejusdem effi-
giei inserta est; habentque aliam patris nostri
Lucenses in sacra eade, cui a S. Maria Cortelan-
dini nomen est. Ac mox subdit: Destructo anti-
quo S. Gallæ altari, urnam crystallinam, quæ
multæ servabantur reliquie, inventam fuisse,
quas inter, nunc in recentiori ara collocatas,
fortassis sanctæ Viduæ caput existit. Quibus ex
verbis nihil certi status de loco, ubi S. Gallæ
caput, quæve singillatim ejus sacri corporis partes
seu Romæ, seu Lucæ, in veneratione habeantur.
Disertius de Romana ecclesiâ, eidem sanctæ Vi-
duæ dicata, laudatus scriptor pag. 6 loquitur,
asserens, antiquam S. Mariæ in Porticu eccle-
siam, jussu reverendissimi Thomæ Odescalchi,
venerabilis Innocentii XI Papæ consanguinei,
destructam anno 1683 fuisse, ejusque loco ædifi-
catam novam, cui S. Gallæ inditum nomen fuit.

5 Descriptis, ut monumentorum penuria sinit,
qui sanctæ Viduæ legitime deferuntur, Ecclesiasti-
cis honoribus, subdere nunc lubet adornatum ei
a Ferrario elogium, quo veluti ex brevi tabella
pateat, quam fuerit virtutibus insignis Dei An-
cilla, de cujus Ecclesiastico cultu a nobis actum
supra est. Sic igitur ille in Catalogo Sanctorum
Italix ad hunc diem pag. 630 et 631: Galla, no-
bilissima Symmachi consulis filia, mortuo viro,
cui nupserat, intra annum, numquam, ut alii
nuberet, persuaderi potuit; tametsi post pro-
pinquos medicis quoque illam ad secundas nu-
ptias hortabantur, ne præ nimia ejus caliditate
barbam, ut homines, emitteret. Sed in ecclesiâ
et cœnobio apud S. Petrum cum aliquot virgi-
nibus degens, orationibus, eleemosynis, jeju-
niis aliisque sanctis operibus vacavit. Quæ, in
mammillis sacro morbo exorto, cum dolore fæ-
toreque ulceris in lecto diutius decumbens ma-
xime affligeretur, a Principe Apostolorum, qua-
dam nocte eam in somnis consolante, visitata
est, deque obitu admonita; cum autem illa ex
virginibus Benedictam præcipue diligeret, ora-
vit Apostolum, ut illa secum ex hac vita dece-
deret, cui Apostolus, aliam monacham secum
migraturam, Benedictam vero post dies 30 et
ipsam in cælum evoluturam, dixit. Quæ, cum
abbatissæ narrasset, triduo, Sacris munita,
cessit e vita 3 Non. Octobris. Hactenus Fer-
rarius, laudans in primis S. Gregorium Ma-
gnum lib. IV Dialog. cap. 14, quo eodem libro, at
in editione Parisiensi diverso capite, nempe 13,
sanctus Pontifex recera similia de S. Galla tra-
didit, excepto solo emortuali die, qui ex ejus
verbis,

* viri

Elogium ex
Ferrario
datur.

A *verbis, iisque, quæ num. 2. dirimus, potius die 6 Aprilis, quam hodie statuendus videtur. An vero, uti Ferrarius in alio Sanctæ elogio ad diem 6 Aprilis asserit, ea sub annum 542 obdormiverit in Domino, infra discutendum erit.*

ejusdemque ab homonymis distinctio declaratur.

6 *Interim, ne quis chronologiæ minus peritus, aut de quo Symmacho jam supra actum sit, nescius, Sanctam nostram cum matronis aliis illustribus, quibus unum idemque nomen fuit, confundendi discrimen adeat, duo hic diligenter observata velim. Alterum est, S. Gregorium Magnum, et ex eo Ferrarium, non de alio Symmacho locutos hic fuisse, quam de Q. Aurelio Memmio Symmacho, exconsule ordinario et patricio, quem Theodoricus, Gothorum in Italia rex, anno Christi 525 per summum nefas occidi jussit, de cujus viri summis dotibus infra sermo recurret: alterum vero, hujus Symmachi dignissimam prolem, S. Gallam nostram, sub finem sæculi v, aut certe non serius, quam ineunte vi sæculo, uti infra ostendetur, in lucem prodixisse; ex quibus consequens est, prout etiam sentit in Martyrologii Romani Notis eruditissimus Baronius, nostram ab ea Galla diversam esse, de qua Q. Aurelius Symmachus L. F. et Orator lib. vi, Epist. 32 sic scripsit: Non mediocriter nepticulæ meæ Gallæ infirmitas contrahit otii nostri securitatem. Cum enim hæc nata sit vel e Q. Flaviano Symmacho, vel e Q. Aur. Symmacho, Symmachi Oratoris nepote, qui cum Aetio consul fuit anno 446, hæc certe ad medium ferme sæculum vi pertinere non potuit, nisi vel centenaria major fuisset, aut saltem ad hanc ætatem proxime accessisset; et utut sub annum 542 in vivis etiam hæc statuamus, omnino tamen a nostra diversam esse, vel ex hoc patet, quod nostra vix quinquagenaria fuerit, cum sæculo vi media fere sui parte progressa, uti postea etiam probabitur, vitam cum morte commutavit. Qua de re, præter inferius dicenda, adi, si lubet, Fastos consulares, a Petro Relando editos, et Sirmondi nostri Notas in Ennodii Ticinensis Epistolam 25, lib. vii. Diversam quoque nostram esse a Galla, Galli Caesaris matre, a Galla Augusta, Theodosii uxore, nec non a Galla Placidia, Theodosii filia, docet tum ipsa temporum ratio, quibus hæc virisse, constat, tum quod nulla ex his Symmachi, exconsulis et patricii, filia fuerit. Sed neque cum sanctis matronis homonymis, puta Galla, S. Eucherii conjuge, aut Galla vidua, quam S. Augustinus Epist. 212, alias 103 honorabilem Dei famulam et pretiosum Christi membrum vocat, confundi ullatenus hæc nostra potest, cum hæc integro fere sæculo illa antiquiores sint, nec præter nomen, sanctitatem et conjugalem statum, quiddam commune cum ea habeant. Num vero nostra eadem, an diversa sit ab illa Galla vidua, ad quam S. Fulgentius epistolam super morte mariti deque statu viduarum scripsit, sequenti scolaris expensisque Fulgentii cum Actorum S. Gallæ verbis, disputandum veniet.*

S. Gregorius Magnus, cujus contra hæreticos sciolosque incredulos

7 *Quod autem ad horum auctoritatem fidentique spectat, non hic nobis heterodoxi cum hypercriticis suæ sectæ hominibus objiciant, quatuor Dialogorum libros, quorum quartus cap. 13 atque S. Gallæ gesta obitumque complectitur, non a S. Gregorio Magno, sed a Gregorio II, qui 115 annis altero junior est, conscriptos fuisse, atque adeo, quæ Ferrarius supra retulit, quæque nos dicturi infra sumus, ne quidem ex suppare S. Gallæ scriptore hausta esse. Etenim tam futiles sunt eorum, quibus id contendunt, rationes,*

aut potius conjecturæ, fueruntque hæc tam solide ab Haesteno in Prolegomenis ad Vitam S. Benedicti, Mabillonio Præfat. ad Sæc. v Benedictinum § 2, Gussanvilleo in Vindiciis Dialogorum S. Gregorii tom. II Operum S. Gregorii Magni edit. Paris. anni 1705 et nuper a Remigio Celler tom. VII Hist. sacrorum Auctorum a pag. 205 aliisque præclaris eruditione viris consultatæ et protrita, ut nemo unus, qui sani cerebri sit, libros illos abjudicare S. Gregorio Magno possit: unde nec transcribendis illustrandisve Catholicorum argumentis hic immorari lubet. At forte e sequioris notæ hodiernis sciolis non nemo objiciet, relatis a S. Gregorio Magno prodigiis fidem haberi non oportere, propterea quod is, ut ipsi quidem adstruunt, in admittendis mirabilibus facilius, in iisque referendis simplicior existiterit. Næ homines illi, qui sic sibi cum scriptoribus impiis multum sapere videntur, inepte et vehementer insaniunt. Nam procul omni dubio eruditione non minus, quam dignitate summus Pontifex, conscribendæ historiæ leges multo melius novit, atque ad earum præscriptum Opus suum direxit, quam quidem illi norint ac servent, quos ipsi nunc historiæ duces sequi clausis oculis amant, minime solliciti inquirere, quo ex fonte procedant, quæ auctoritate nitantur, quæ a protervis scriptoribus non minus temere, quam hinc inde impie, in chartas conjecta sunt. Aliam sane viam inivit S. Gregorius Magnus, qui non minus imperiti vulgi fama contempta, quam semotis inordinati animi affectibus, ea dumtaxat litteris commendavit, quæ vel ipse præsens viderat, vel ex probatissimis integræque fidei testibus monumentisque explorata habebat.

AUCTORE
J. G.

8 *Ut vero speciatim de Gregorii Magni, gesta quædam obitumque S. Gallæ enarrantis, auctoritate et fide agamus, fuleor quidem, se horum oculatum testem non asserere doctissimum Pontificem; at, si propterea ejus narratio in dubium vocari aut ei fides denegari possit, quid, quæso, tandem in Annalibus historiisque vix non omnibus reperies, quod hocce titulo sublestæ fidei non arguatur? Et sane, tametsi ipsemet Gregorius morienti Gallæ non adstiterit, nec omnia, quæ de ea refert, suis oculis viderit, utpote adhuc ætate junior, cum hæc ad Superos migravit, potuit certe, quæcumque de ipsa narrat, paucis post annis ab oculatis et fide dignis testibus accepisse, eaque, ut erat rerum memorabilium colligendarum avidissimus et magna eruditione ab adolescentia insignis, vel in pugillares referre, vel memoriæ, quæ ipsi tenacissima erat, commendare, idque re ipsa etiam præstitisse, jure merito dicendus est. Nihil certe de illustrissima nostra Vidua retulit, quod sibi, ut initio capitis 13, lib. iv Dialogorum testatur, personarum gravium atque fidelium relatione compertum non fuerit. Quo tempore sanctus Pontifex 4 Dialogorum libros scripsit, id est, anno 593 aut 594, factum illud, uti in fine capitis de S. Galla asserit, nunc usque in eodem monasterio manet memorabile, sicque hoc a præcedentibus matribus (seu prolectæ ætatis monialibus) traditum, narrare illic solent subtiliter juniores, quæ nunc sunt sanctimoniales virgines, ac si illo in tempore huic tam grandi miraculo et ipse adfuissent. Demum nisi ea, quæ in Dialogorum suorum libris tradidit, fide publica certa explorataque fuissent, non tam imprudens fuisset magnus ille Pontifex, ut eos Theodelinda, Longobardorum reginæ, ad Catholicam fidem tum regi, tum gentilibus*

auctoritas et
fides vindicatur,

F

AUCTORE
J. G.

bus et subtilis persuadendam misisset. Etenim si falsa, si suspecta, si dubia aut imperiti vulgi commenta in medium protulisset, lectorum indignantium sibilos potius, quam approbantium applausus tulisset; et Catholicæ religionis, quam propagare studebat, et fabulis propagari non posse satis norat, ludibrium potius, quam sanctam existimationem ubique exercisset. Contrarium autem contigisse, ex Paulo diacono lib. iv, de gestis Longobardorum cap. 4, manifestum est. Quid? quod hi libri, ut lucem aspexerunt, summo omnium applausu toto Christiano orbe excepti fuerint, tanta certe gratulatione a piis eruditisque non excipienti, nisi de historica eorum fide et auctoritate sat manifeste constitisset.

aliqua ejus
gesta obitu-
que descripsi.

9 Atque hæc, ut Actis S. Gallæ, quæ ex Dialogorum lib. iv, cap. 13 edituri sumus, sua contra hodiernos sciolos sarta tecta maneat auctoritas, præmittere visum fuit. Nunc, qua occasione S. Gregorius Magnus de S. Gallæ scripserit, et quam ob rem non omnia, quæ de illa nosse potuit, uberius expressisque etiam chronologicis notis enarravit, jureit paucis indicasse. Id nempe sanctus Doctor præsertim lib. iv Dialogorum sibi proposuerat, non tam ut Sanctorum biographum ageret, quam eorum consuleret saluti, quos de vita animæ post corporis mortem dubitare compererat. Hinc tum petit a ratione argumentis, tum relatis, quæ certa fide comperta erant, miraculis et Sanctorum post mortem aliis apparentium visionibus, immortalitatem animæ et carnis futuram resurrectionem comprobat, eo nimirum fine, quatenus fluctuanti animo, uti cap. 7, lib. iv ait, quod plene ratio non valet, exempla suadeant. Cumque adductis aliquot exemplis docuisset, qualiter egredientes animæ visæ sint, vel quanta ipsæ, dum egredierentur, viderint, ita demum capit 11 concludit: Plerumque contingit justis, ut in morte sua Sanctorum præcedentium visiones aspiciant, ne ipsam mortis suæ poenalem sententiam pertimescant; sed, dum eorum menti interiorum civium societas ostenditur, a carnis suæ copula sine doloris et formidinis fatigatione solvantur. Ut autem ea, quæ hic asseruit, etiam exemplis comprobet, de animæ Probi, Reatinæ civitatis episcopi, deque Gallæ, ancillæ Dei, aliorumque Sanctorum transitu distinctis capitibus tractat. Mirum itaque nemini videri debet, quod de anno natali sanctæ Viduæ deque multis ad eam spectantibus rebus, quæ ad argumentum, quod tractabat, nihilo propius faciunt, alium siluerit sanctus Pontifex, nec chronologicis notis vitæ ejus seriem complexus fuisse sit. Hinc, si quid aliunde de S. Gallæ plausibili saltem ratione eruitur, contra illud exigua, imo nulla argumenti vis erit, quod a silentio S. Gregorii adversus nos peteretur.



§ II. Illustres Sanctæ natales et cognatio: ad eam probabilissime S. Fulgentius Epistolam scripsit de Consolatione super morte mariti et de statu viduarum: hinc annus natiuitatis ejus utcumque definitur.

Etsi dumtaxat felicem mirabilemque S. Gallæ ad Superos transitum sibi describendum sumpsisset S. Gregorius Magnus, neque in animo haberet, eam a nobilitate generis dignis laudibus celebrare; tamen, cum inter plures illustrissimas matronas, quibus Gallæ nomen erat, illam, qua de agebat, secernere proprioque aliquo caractere designare oporteret, non potuit non illam Romanæ urbis nobilissimam puellam et Symmachi, consulis ac patricii, filiam vocare. Hinc, quam illustri multis nominibus loco nata sit S. Gallæ, nemo non intelligit, qui Q. Aurelium Symmachum ejus patrem norit. Hic quippe ille est, cui Priscianus librum suum de Ponderibus atque Mensuris inscribens, insigne elogium tenuit, quod, cum ad Sanctæ nostræ laudem plurimum faciat, et, Ecclesiastico cap. 3 teste, gloria hominis ex honore patris sui sit, hic lubens subjungam. Ita laudatus Priscianus: Omni te, Symmache, nobilitatis splendore celebratum, ac omni naturæ munere præstantem, omnique virtutis luce fulgentem, studiis etiam optimarum artium disciplinarumque florentem, justissimeque prospera fortunæ meritis vitæ probantem, famæ quidem antea nobis absentem, venerabilem faciebat: nunc autem præsentem veritas supergressa laudes prædicationis ostendit. Mediocritatis enim altissimæ, qua superbiæ calcas tumores, et pietatis ponderibus gravissimis superas omnia. Ne autem hæc scriptoris in Epistola nuncupatoria, ut sæpe fit, patrono suo adulantis magis, quam veræ de eo prædicantis verba esse, existimes, audi Procopium non minori laude de eodem Symmacho ejusque genero Boëthio loquentem lib. i Historiæ Gothorum ab Hugone Grotio partim versæ, partim in ordinem digestæ, pag. 142: Symmachus et Boëthius ejus gener, nobilissima stirpe orti senatores et consulatum adepti erant: ambo sapientiæ studiis exerciti, ambo juris observantes supra, quam dici posset, erant: multis civium, multis et externis prompti solari inopiam, fama insignes, inde sibi acerbissimorum hominum invidiam peperere. Audi et summum sui temporis virum, hominemque fuci nescium, Anicium Manlium Severinum Boëthium supra laudatum, lib. ii de Consolatione Philosophiæ Prosa 4 de Sanctæ nostræ parente in hæc verba loquentem: Viget incolumis illud pretiosissimum generis humani decus, Symmachus socer, et, quod vitæ pretio non segnis emeris, vir totus ex sapientiæ virtutibusque factus, suarum securus, tuis ingemiscit injuriis.

11 Esset hic, ut Henschenius noster in Commentario Vitæ S. Ariti tom. I Februarii pag. 666 num. 32 pollicitus est, plura de eodem Symmacho dicendi